

CURRICULUM VITAE

Nume și prenume: **BANU, Gheorghe-Ioan**
Data și locul nașterii: 22 iunie 1943, București, România
Naționalitate: franceză
Stare civilă: căsătorit
Adresă personală: 16 Rue de Rivoli – 75004, Paris
Telefon: 0142776523
Fax: 0142770965
E-mail: georges.banu@wanadoo.fr

FUNCTII

1997 – prezent: Profesor titular, anul I, Artele spectacolului (studii teatrale)
Institutul de Studii Teatrale – Paris III, Sorbonne Nouvelle
Membru al Laboratorului de Cercetări pentru Artele Spectacolului al CNRS-ului

TITLURI UNIVERSITARE FRANCEZE

Doctorat ciclul III: *L'Orient et le nouveau utopique (Brecht, Meyerhold, Eisenstein)*
susținut pe 4 aprilie 1978 la Universitatea Paris III, sub îndrumarea domnului profesor Bernard Dort, cu mențiunea *Foarte bine*.

Doctorat de stat: *Pratiques de la mémoire dans l'art de la mise en scène au XXe siècle*,
susținut pe 25 septembrie 1987 la Universitatea Paris III, sub îndrumarea domnului profesor Bernard Dort, cu mențiunea *Foarte bine*.

TITLURI UNIVERSITARE STRĂINE

Doctorat în estetică la Universitatea București: *Modurile comunicării teatrale în secolul XX*, susținut pe 17 noiembrie 1973 la Universitatea București, sub îndrumarea domnului profesor I. Toboșaru.

I. ACTIVITATE DIDACTICĂ UNIVERSITARĂ

- 1969-1973: asistent univ. la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică, București;
- 1 februarie 1974: responsabil de curs la Institutul de Studii Teatrale, Paris;
- 1 octombrie 1975: cadru didactic asociat la I.E.T. Paris III;
- 1 decembrie 1975: lector universitar asociat la I.E.T. Paris III;
- 1 octombrie 1978: asistent univ. la I.E.T. Paris III;
- 6 decembrie 1978: înscriere la L.A.F.M.A.;
- 8 aprilie 1983: asistent titular – istoria teatrului;
- 1 ianuarie 1986: conf. univ. stagiar la Artele spectacolului;
- 1 ianuarie 1988: conf. univ. titular la Artele spectacolului;
- 1 ianuarie 1989: prof. univ. titular la Artele spectacolului;
- 1 septembrie 1997: prof. univ. gradul I.

Principalele discipline universitare predate la Institutul de Studii Teatrale Paris III

- Teatrul ca ficțiune literară;
- Teatrul *à l'italienne* și revizuirea spațiului teatral contemporan;
- Structurile vieții teatrale în Franța;
- Analiză și lectură a spectacolului;
- Cum să montezi Cehov;
- Brecht și teatrul oriental;
- Teatrul în țările din Est;
- Opera unui regizor: Peter Brook, Antoine Vitez;
- Estetica costumului teatral;
- Teatru și memorie;
- Scenografia: perspectivă teoretică;
- Teatrul de artă în secolul XX;
- Metodologie și comunicare în studiile teatrale.

Alte activități

- 1974 – prezent: membru al Laboratorului de Arte ale Spectacolului al CNRS-ului;

1986 – prezent: membru al Consiliului director al Laboratorului de Arte ale Spectacolului al CNRS-ului;

1976-1982: membru al comitetului de redacție al revistei *Travail théâtral*;

1981-1985: responsabil al Jurnalului Teatrului Național din Chaillot;

1985-1998: redactor-șef al revistei Teatrului Național din Chaillot, *L'Art du théâtre*;

1999 – prezent: membru al comitetului de redacție al Teatrului Național din Chaillot;

1999 – prezent: coredactor-șef al revistei *Alternatives théâtrales*;

1986-1992: secretar general al Asociației Internaționale a Criticilor;

1994-2001: președinte al Asociației Internaționale al Criticilor de Teatru pentru trei mandate egale; președinte de onoare al Asociației Internaționale a Criticilor;

1990-2001: director artistic al Academiei Experimentale de Teatru;

1990 – prezent: director al colecției *Temps du théâtre* la Editura Actes Sud.

II. ACTIVITATE EDITORIALĂ

Titluri publicate :

1. *Spațiul teatral* (cu Anne Ubersfeld), Ed. CNDF, 1980, 109 p.;
2. *Costumul în teatru*, Ed. CNDF, 1981, 89 p.;
3. *Brecht ou le petit contre le grand*, Ed. Aubier, 1981, 206 p., premiu pentru cea mai bună carte;
4. *Teatru, ieșire de urgență*, Ed. Aubier, 1983, 183 p., premiu pentru cea mai bună carte;
5. *Actorul care nu revine*, Ed. Aubier, 1986, 123 p., a 2 - a ediție Gallimard - Folio Essais, 1992;
6. *Brook, Căi ale creației teatrale*, vol. XIII, Ed. CNRS, 402 p. (studiu al operei și coordonator al volumului);
7. *Memoriile teatrale*, Ed. Actes Sud, 1987, 144 p.;
8. *Roșu și aur*, Ed. Flammarion, 1989, 200 p., premiu pentru cea mai bună carte;
9. *Brook, de Timon d'Athènes à la Tempête*, Ed. Flammarion, 1991, 262 p., ediție revăzută, Ed. Flammarion, 2001. A 3-a ediție în colecția Eseuri, Ed. de poche, Ed. du Seuil, 2005;
10. *L'Instant habité*, Ed. de l'Herne, 1993, 205 p.;

11. *Sarah Bernhardt sau sculpturile efemerului*, Studiu al monumentelor istorice, 1995;
12. *Le rideau ou la fêlure du monde*, Ed. Adam Biro, 1998, 158 p.;
13. *Teatrul nostru, la Cerisaie*, Ed. Actes Sud, 1999, 154 p.;
14. *L'homme de dos*, Ed. Adam Biro, 2000, 157 p.;
15. *Exerciții de acompaniament, de la Antoine Vitez la Sarah Bernhardt*, Ed. l'Entretemps, 2002, 263 p.;
16. *L'Oubli*, Ed. Les Solitaires intempestifs, 2002, 70 p.;
17. *Nocturnes*, Editura Biro, 2005.

Traduceri ale operelor:

1. *L'acteur qui ne revient pas*, în limba germană, Alexander Verlag, 1990, în limba română, Ed. Fundația Culturală Română, 1995;
2. *Le Rouge et or*, în limba italiană, Ed. Rizzoli, 1990, în limba română, Ed. Eminescu, 1992;
3. *Mémoires du théâtre*, în limba română, Ed. Univers;
4. *L'instant habité*, în limba slovacă;
5. *Peter Brook*, în limbile italiană, română și spaniolă (Argentina);
6. *Notre théâtre, la Cerisaie*, în limbile rusă, română și italiană.

Volume colective coordonate:

1. *Opéra, théâtre, une mémoire imaginaire*, cahier de l'Herne/ colloque Cerisy, 1989;
2. *Antoine Vitez - Le théâtre des idées*, (antologie realizată cu Daniele Sallenave), Ed. Gallimard, 1990;
3. *Le théâtre, art du passé, art du présent*, număr special Art Presse, 1990;
4. *Tadeusz Kantor, l'artiste à la fin du XXème siècle*, Ed. Actes Sud, 1990;
5. *Ryszard Cieslak, acteur-emblème des années soixante*, Ed. Actes Sud, 1991;
6. *Le théâtre testamentaire*, numărul 38, *Alternatives théâtrales*;
7. *Le théâtre de la nature*, numărul 40, *Alternatives théâtrales*;
8. *La scénographie française*, numărul 13, *Alternatives théâtrales*;
9. *Théâtres à l'Est*, numărul 12/13, *Caietele din Est*;
10. *L'art du théâtre*, revista Teatrului Național de Chaillot (nr. 1-10);

11. *Est-Ouest, théâtres sans rideau de fer*, cahiers du Renard 1990;
12. *Les répétitions*, *Alternatives théâtrales*;
13. *Antoine Vitez, la fièvre des idées*, *Alternatives théâtrales*;
14. *Débuter*, *Alternatives théâtrales*;
15. *L'Est désorienté*, *Alternatives théâtrales*;
16. *La tragédie grecque, défi de la scène contemporaine*, *Studii teatrale*;
17. *Les penseurs de l'enseignement*, *Alternatives théâtrales*;
18. *Le festival d'Avignon*, *Alternatives théâtrales*;
19. *La scène polonaise*, *Alternatives théâtrales*;
20. *Les Cités du Théâtre d'Art*, Ed. Théâtrales.

Volume editate sau cosemnate:

1. A. P. Cehov, *La Cerisaie*, (prefață, note, biografie și bibliografie) Ed. Garnier-Flammarion, 1988;
2. Yannis Kokkos, *La scénographie et le héron*, Ed. Actes Sud, 1988;
3. Charles Garnier, *Teatrul*, Ed. Actes Sud, 1989;
4. Yoshi Oïda, *L'Acteur flottant*, Ed. Actes Sud, 1992 și *Actorul invizibil*, Ed. Actes Sud, 1999;
6. Thomas Richards, *Munca cu Grotowski*, Ed. Actes Sud, 1995;
7. Luc Bondy, *La fête de l'instant*, Ed. Actes Sud, 1996.

Studii și articole (selecție):

1. În publicații ale Universității:

“Textul și scena” (1978);

“Vârsta de aur și tehnica povestirii orientale”;

“Rupturi în spațiu în *Pescărușul*”.

2. În publicațiile CNRS-ului:

“Timon d'Athènes : l'écriture spatiale de la mise en scène”, în volumul *Les voies de la création théâtrale* (vol. V, 1977);

“Eisenstein, teatrul Kabuki și tehnici ale montării”, în *Collage et montage* (1978);

“La conférence des oiseaux ou le chemin vers soi-même”, în *Les voies de la création théâtrale* (vol. X, 1981);

“Brook, prezentarea operei, studiu despre *Tragedia lui Carmen*”, responsabil al volumului XIII, în volumul *Les voies de la création théâtrale* (1985)

“De l’esthétique de la disparition à la poétique de la mémoire”, în volumul *Les voies de la création théâtrale* (nr. 15 - 1987, p. 233-253).

3. În *Revue d’esthétique*:

“La vacuité, l’utopie impossible”, în *L’envers du théâtre* (1977, ed. 10/18);

“Corpuri, actori, roluri” în *Le Japon* (n° 18 – 1990, p. 195-202, Ed. JM Place);

“Mei Lan-fang și utopia scenei occidentale” (nr. 3 - 1983).

4. În revista *Travail théâtral* (de la nr. 16 la nr. 33):

“Une Mouette proustienne” (nr. 20, p. 90-96);

“L’étranger et les neiges vénitiennes” (nr. 22, p. 28 - 32);

“Strehler și antepurgatoriul cehovian” (nr 26, p. 21 - 29);

“La haute surveillance des Derniers” (nr. 31, p. 140 - 144);

“Lumina teatrului” (dosarul - id. p. 92 - 114).

5. În *Nouvelle Revue Française* (nr. 334, 1980):

“Grotowski: anonim și prezent”.

6. În revista *Silex* (nr. 16, 1980 – număr special Cehov):

“Nul plus sauveur que l’autre”;

“Aujourd’hui je repose mon âme en écrivant des lettres...”.

7. În revista *Théâtre public* (nr. 334, 1980):

“Boal et le projet d’un théâtre auto-géré” (nr. 30, p. 30-34);

“Le fragment: crise et/ou renouvellement” (nr. 39, p. 40-44).

8. În revista *Les cahiers du théâtre de Louvain* (nr. 40, 1979):

“L’espace ou les lieux d’une passion qui n’a pas vécu”;

“Temps, durée, histoire”.

9. În revista *Les cahiers de l’Est*:

Responsabil al numărului special “Théâtre de l’Est” (nr. 12-13);

“Regards froids vers un théâtre qui s’éloigne”.

10. În revista *Les Cahiers de l’Herne*:

“Co-responsabil al caietelor lui Mircea Eliade”
“Brecht sur la scène” (interviuri, discuții), în *Caietele Brecht* (vol. I);
“Brecht et la quotidienneté orientale”, în *Caietele Brecht* (vol. II);
Responsabil al Caietelor “Théâtre, Opéra, une mémoire imaginaire”;
“Antoine Vitez, Peter Stein: re-construcții memoriei” (199-211).

11. În revista *l'Histoire du théâtre*:

“Meyerhold și teatrul oriental” (nr. 2 – 1981, p. 116-142).

12. În revista *Secolul XX (în limba română)*:

“Conflictul ca stare permanentă a teatrului”;

“Japonia și revoluția teatrală”;

“Teatrul și evenimentul în teatrul american”.

13. În *Revue de l'Académie Roumaine (în limba franceză)*:

“A la recherche de la théâtralité”.

14. *Texte publicate în limba italiană*:

“La regia rumena : dinamica e gelo in Teatro e contestazione” (Venise 1977);

“Il teatro rumeno in Enciclopedia di teatro 900”;

“La memoria perfetta di Kazuo Oono in Sipario” (nr. 406 - 1980).

III. ACTIVITĂȚI DE CERCETARE

a) Participări la seminarii organizate în cadrul Institutului de Studii Teatrale la Université Paris III:

Participări la seminarii conduse de Bernard Dort consacrate Vârstei de aur, spectacol al Théâtre du Soleil;

Participări la seminarii conduse de Bernard Dort consacrate operei lui Giorgio Strehler;

Participări la seminariile Annei Ubersfeld consacrate spațiului teatral;

Responsabil al seminariilor profesorilor Paris III - Paris VIII - Paris VII și ale echipei de cercetare: *le hors scène* (1988-1989) și *le théâtre et la nature* (1988-1990);

În acest moment responsabil al echipei de cercetare dedicată revistei *Scène surveillée*.

b) Conduceri de cercetare :

- lucrări coordonate, DEA și teze (pentru DEA);

- participări în juriul de susținere a tezelor.

c) Participări la activitățile Laboratorului de Artele Spectacolului la CNRS:

Participare la programul consacrat teatrului « d'agit-prop » în cadrul echipei condusă de Denis Bablet: *Collage et montage*;

Participare la programul consacrat tuturor relațiilor teatrale cu ciroul în cadrul echipei coordonată de Claudine Amiard-Chevrel;

Participarea în grupul de studii coordonată de Odette Aslan, consacrată analizei *La Villégiature* de Carlo Goldoni, în regia lui Giorgio Strehler;

Participare la programul consacrat problemelor de teatru în cadrul echipei coordonată de Elie Königson:

Coordonator al grupului de cercetare consacrat operei unuia dintre cei mai mari regizori contemporani, Peter Brook. Activitatea la care am fost responsabil face obiectul volumului XIII din *Voies de la création théâtrale*, 850 pagini de text și 123 de fotografii (studiu al operei și coordonare). Este vorba despre prima publicație de sinteză a operei lui Peter Brook pe plan internațional. Am prezentat într-un important studiu introductiv principalele informații ale esteticii brokiene. De asemenea, am realizat o analiză despre corpul din *La Tragédie de Carmen*, ultimul spectacol al lui Brook;

Participare în cadrul grupului de cercetare consacrat operei lui Giorgio Strehler, sub coordonarea lui Odette Aslan (studiu despre *Livada de vișini*);

Participarea în cadrul grupului de cercetare consacrat Oeuvre d'Art total, coordonat de Denis Bablet;

Participarea în cadrul grupului de cercetare *Le corps en jeu*, coordonat de Odette Aslan.
Comunicare: *La scène et le corps vitézien*;

Participarea în cadrul grupului de cercetare consacrat lui Youri Lioubimov, coordonat de Béatrice Picon - Vallin. Comunicare: *Le théâtre et l'histoire de l'ancien Est*.

Principalele participări la colocviile de specialitate:

Caracas 1977, THEATRE ET HISTOIRE: Comunicarea "Oser oublier l'histoire";

Veneția 1977, LE THEATRE A L'EST: Comunicarea "La dissémination comme ruse de la dissidence";

Fadula 1978 (Italia), LA PERCEPTION DE L'ESPACE AU THEATRE: Comunicarea "Les problèmes de l'espace dans le théâtre français actuel";

Bruxelles 1979, LE THEATRE DE FORMATION: Comunicarea "Le fragment: crise et/ou renouvellement";

Milano 1979, L'ACTIVITE PARATHEATRALE DE GROTOWSKI: Comunicarea "Grotowski : anonyme et présent";

Viena 1979, THEATRE ET POLITIQUE AUJOURD'HUI: Comunicarea "Augusto Boal et le projet d'un théâtre autogéré";

Stockholm 1980, L'ACTEUR DANS LE THEATRE DE GROUPE: Comunicarea "La création collective: de l'espoir à la crise";

Stockholm 1981, LE THEATRE DE MEYERHOLD: Comunicarea "Meyerhold et le théâtre oriental";

Seoul 1981, RELATIONS ENTRE LE THEATRE ORIENTAL ET LE THEATRE OCCIDENTAL: Comunicarea "La tradition comme mise à l'épreuve de l'innovation";

Novi-Sad 1982, LA CRITIQUE DRAMATIQUE: Comunicarea "Le critique: utopie et autobiographie";

Sofia 1982, LE THEATRE ET LES ORIGINES: Comunicarea "Le cercle et le fleuve: Brook et Grotowski";

Mexico 1983, LE THEATRE ET LE PRESENT: Comunicarea "L'écrit du théâtre et le danger";

Milano 1984, TCHEKHOV: Comunicarea "Mettre en scène Tchekhov";

Novi-Sad 1985, CRITIQUE DE L'INTERIEUR / CRITIQUE DE L'EXTERIEUR: Comunicarea "Le regard à la mi-pente";

Barcelone 1985, DRAMATURGIES MINORITAIRES, DRAMATURGIES MAJORITAIRES: Comunicarea "Le théâtre comme minorité active";

Roma 1985, LE THEATRE LE LES MASS-MEDIA: Comunicarea "Théâtre majoritaire, élitaire, minoritaire";

Tel-Aviv 1987, SOMMI ET LE THEATRE HEBREU: Comunicarea "Sommi, un précurseur de la pensée théâtrale moderne";

Berlin 1988, LE THEATRE ET LA VILLE: Comunicarea "Le théâtre dans ses relations au territoire";

Taormina 1989, PETER BROOK, DU CHEMIN A LA VOIE: Comunicarea “Peter Brook, un artiste en quête de tradition”;

Lisabona 1989-1990, LE THEATRE FACE AU PRESENT: Comunicarea “Le théâtre et la réalité: victoire et défaites”;

Paris 1989, TCHEKOV EN FRANCE (colocviu Institutului de Studii Slave): Comunicarea “Les cerisaies des étrangers”.

Lyon 1990, PETER BROOK ET LE CINEMA (Université de Lyon): Comunicarea “La vidéo de *La Cerisaie*, une auto-lecture critique”;

Paris 1990, LE THEATRE ET LE CORPS (colocviul CNRS): Comunicarea “Le corps vitézien et la théâtralité exaltée”;

Londres 1991, THEATRE ORIENTAL – THEATRE OCCIDENTAL (Université – departamentul de studii orientale): Comunicarea “L’oeuvre d’art total et le Kabuki”;

Organizare de colocvii:

Cerisy 1988, *Théâtre, opéra, une mémoire imaginaire*;

UNESCO/Festival d’Avignon 1989, *La jeune mise en scène européenne*;

Avignon 1990, *Est-Ouest, théâtres sans rideau de fer*;

Avignon 1992, *L’étranger et le théâtre enrichi*;

Avignon 1992, *Mutations de la scénographie contemporaine*;

Paris 1992, *Klaus Michaël Grüber, une oeuvre à questionner*;

Activități administrative:

- Participări regulate la adunarea profesorilor;
- Responsabil până în 1984 cu relațiile la Conservatoire National d’Art Dramatique;
- Re prezentat până în 1983 la I.E.T. la comisia audiovizualului;
- Re prezentant a asistenților la Commission des spécialistes de Paris III – secția 18;
- Re prezentant la I.E.T. în Commission des activités internationales;
- Responsabil cu relațiile la I.E.T. cu conferențiarilor intervenind în cadrul întâlnirilor cu studenții;
- În domeniul cercetării la Școala doctorală o comunicare consacrată istoriei teatrului;
- Responsabil cu activitățile ERASMUS și cu relațiile internaționale;

- Coordonator al programului de cercetare care a primit acordul Bruxellului, despre Spațiul și Tragedia. Acest program a reunit universități din: Florența, Atena, Patras, Barcelona, Frankfurt;

- Responsabil cu activitățile pedagogice ale studenților eminenți;
- Responsabil al întâlnirilor oamenilor de teatru și studenții Institutului.

Alte activități:

- Co-realizator al filmului: *Tchékhov, le témoin impartial*, INA/ARTE 1996;
- Co-realizator al filmului: *Shakespeare, Des rois dans la tempête*, INA/ARTE 1998;
- Realizator de emisiuni: *Voix nue* (cu Peter Stein), *Un jour, un livre* (Brecht), *L'Autre Cioran* (cu J.Lassalle, François Bott, R. Jacquard).

Premii:

- Premiul criticii dramatice pentru cea mai bună carte de teatru:
 - în 1981, pentru *Brecht ou le petit contre le grand*, Ed. Aubier;
 - în 1984, pentru *Le théâtre, sorties de secours*, Ed. Aubier;
 - în 1990, pentru *Le Rouge et or*, Ed. Flammarion;
- în 1990, premiul Uniunii Oamenilor de Teatru din România pentru activitatea critică;
- în 1997, premiul UNESCO, pentru cel mai bun film despre teatru (cu Jacques Renard), *Tchekhov, le témoin impartial*;
- în 2000, premiul Festivalului de Arte Vizuale din București, pentru filmul *Les Mémoires du théâtre*;
- în 2001, premiul special al UNITER.

Distincții:

- Cavaler al Palmes académiques;
- Cavaler al Arts et des Lettres, 1989;
- Membru de Onoare al Fundației Culturale Română;
- Cetățean de Onoare al orașului Bolonia și Sao Paolo;
- Cavaler al Meritului Național;
- Membru de onoare al Academiei Române.

- Ofițer al Arts et des Lettres.